

Ihmisen ikävä toisen luo

Yksin eläminen erityisesti pääkaupunkiseudulla on yleistynyt. Välttämättä kumppanuus ei ole menettänyt kiinnostavuuttaan, eikä ilman parisuhdetta eläminen ole aina vapaaehtoista. Erityisesti viime vuosituhanella ja osittain myös nykyisin mahdollisuudet toisen ihmisen kohtaamiseen ovat olleet paikoittain vähäisiä esimerkiksi pitkien etäisyyksien ja huonojen kulkuyhteyksien vuoksi. Edelleenkin moni vierastaa sellaisia ympäristöjä kuten ravintoloita tai tanssipaikkoja, joissa tutustuminen olisi helpohkoa. Elämäntilanteet – vaikkapa työpaikan sukupuolijakauma tai yksinhuoltajuus – saattavat hankaloittaa tapaamisia.

Erityisesti 1900-luvun jälkipuoliskolla yksi keino hakea seuraa oli ilmoittelu lehdistä. Niiden henkilökohtaista-palstat tarjosivat väliin salaiseen etsintään. Aikoinaan kiinnostuinin näiden palstojen sisällöstä (*Tositarkoituksella* 2009). Keräsin Helsingin Sanomien ja Karjalaisen kontakti-ilmoituksia 1940-luvulta lähtien kuuden vuosikymmenen alusta sekä vuodelta 2001. Hiljattain uteliaisuuteni heräsi uudelleen: onko tekstien laatu muuttunut?

Mitä sitten vanhemmista ilmoituksista on löydettävissä? Keskimäärin yleisintä on kuvata etsityn toisen unelmaominaisuudet, ja jotain kerrotaan itsestäkin. Tarpeen on antaa tietoa toivotun suhteen laadusta. Lisäksi joskus mainitaan nimenomaan ilmoitteluun turvautumisen syy.

Usein häveliäästi toivotaan löydettävän kirjeenvaihtoveri. Itse ilmoitus saattaa paljastaa myös muut tavoitteet: ”35-v-poikamies haluaa kirjeenvaihtoon neitien ja leskirouvien kanssa. Vast. viikon aj. Vihdin pt. nimim. ”Peltotöihin” (HS 1942).” Kuitenkin liikkeellä ollaan tositarkoituksella. Jossain vaiheessa astuvat ku-

vaan iltapäiväkahviseuran etsijät – tai tarjoajat: ”Povekas, estoton suomalainen aito blondi tarjoaa kahvia varakkaalle herralle (HS 2001).”

Seuranhakuilmoitukset ovat sittemmin sijoittuneet pääosin verkkoon, ja nyt suositaan erityisesti Tinderiä. Tässä nettideittailun mobiilisolveluksessa ihmisten ”profileja” siirrellään vasemmalle (hylätään) ja oikealle (hyväksytään eli tykätään) eli swaippaillaan. Jos kumpikin osapuoli saa tykkäyksen, lopputuloksena on niin sanottu ”match”, ja yhteydenpito voi alkaa. Helsingin Sanomien vuoden 2022 lopussa tekemän kyselyn mukaan Tinderin suosijoista osa kertoo löytäneensä jopa parisuhteen, osa ”kevyempää seuraa”. Eräs haastatelluista arvelee, että kertakäyttödeittailusta on tullut entistä yleisempää: ”Vaikka olen ollut onnellisesti parisuhteessa, olen silti huomannut kaipaavani Tinderiä pelkästään swaippailun takia.”

Onko sitten lehti-ilmoittelu kuollut kokonaan? Helsingin Sanomissa ei sopivaa palstaa enää ole, mutta Karjalaisesta ja Karjalan Heilistä onnistuinin sellaisen löytämään. Jotkin asiat ovat nyt samoin kuin ennenkin. Kaikkina oman vanhan aineistoni keräysvuosina miehet ovat aktiivisempia ilmoittajia kuin naiset. Tinderinkin mieskäyttäjät valittavat: heidän on vaikea erottautua, sillä heitä on alustalla runsaammin kuin naisia. Myös vuoden 2022 materiaalissa kontakteja etsivien enemmistö on miehiä.

Osallisten ikä on yksi etsintään liittyvistä kiinnostavista seikoista: kuinka vanhoja ovat ilmoittajat, ja millaiseen ikähaarukkaan he toivovat potentiaalisten vastaajien sijoittuvan? Perinteisesti on pidetty ”sopivana”, että parisuhteessa miehelle voi olla kertynyt jopa kymmeniä vuosia enemmän kuin naiselle. Jo vuo-

den 2001 aineistossani on kuitenkin merkkejä asenteiden väljentyemisestä. Vanhempi nainen saattaa hakea itseään nuorempaa tai mies itseään vanhempaa seuraa: ”55-v. vapaa, luotettava ja terve mies etsii 60–70-v. mummelia ”keinoemoksi”. Nim. ”Haluaa vierihoidon” (HS 2001)”.

Uusi aineistoni on ikätoivomusten suhteen yllättävän traditionaalinen: ”Etsin sinua 35+ nainen ystäväksi.” Ilmoittaja on 54-vuotias. Myös 46-vuotias poikamies arvostaa ilmeisesti nuoruutta, tosin kanta ei ole ehdoton: haussa on 30–44-vuotias sinkkunainen. Toki nainen voi olla jopa miestä vanhempi. Pienen ikäeron tähän suuntaan sallii 63-vuotias mies, joka etsii ystävää 50–65-vuotiaista naisista. Joustonvara on joskus hiukan suurempi: 59-vuotiaan ”Jousimiehen” kaipaama naiskaveri olisi n. 47–65-vuotias.

Usein naisen siis yhä toivotaan olevan lähes 20 vuotta nuorempi mutta korkeintaan viitisen vuotta vanhempi kuin mies. Yksi harvoista vastaajan ikään puuttuvista naisilmoittajista etsii 64–66-vuotiaita miehiä; omaa ikäänsä hän ei mainitse. Käytössä on myös epämääräinen kuvaus: ”Vanhempi nainen etsii kaveria (n. 70-v.)”.

Hakuun liittyviä osapuolia koskevat luonnehdinnat ovat mielenkiintoisia. Vanhassa aineistossa etsityn miehen toivotaan olevan kunnollinen, huumorintajuinen ja varakas, naisen puolestaan naisellinen ja miellyttävä. Naiset mainitsevat kuitenkin omakuvassaan ensisijaisesti ikänsä. Miehet listaavat parhaana ominaisuutenaan aina 1980-luvulle asti raittiuden, myöhemmin luotettavuuden.

Uudessa aineistossa naiset edellyttävät, että mies olisi ennen kaikkea raitis, vapaa ja mukava. Metsä on oppinut vastaamaan huutoon: tarjolla onkin muun muassa ”savuton, raitis, luotettava ok-näköinen vapaa mies”. Naiset eivät juuri laadi luetteloa ominaisuuksistaan, mutta joskus itseä sentään karakterisoidaan: ”Vastaa kiltille eronneelle naiselle.” Eräs heistä käyttää nimimerkkiä ”Ikinuori”. Miehet lähinnä kir-

jaavat toiveitaan siitä, mitä yhdessä voisi tehdä: ”Toivon, että pidät luonnosta ja marjastuksesta” tai ”tanssin ja yhdessäolon merkeissä”.

Aikoinaan ilmoitusten monilukuisuus vaati joukosta erottautumista. Vuoden 2001 Karjalaisesta löytyy muista melkoisesti poikkeava teksti: ”Laiska, raihmainen, saamaton ja lievästi alkoholisoitunut nainen kaipaa seuraa pimeneviin päiviin. Nimim. Tuulitukka Tuhkimon jaloin.” Vaikka lukija ei olisi uskonutkaan esitettyihin väitteisiin, ironia ei purrut: ilmoitus hiukan muunneltuna julkaistiin useammassa lehdessä.

Joidenkin nykyilmoitusten ”toivelistoissa” on auto. Syynä saattaa olla lehtien joensuulaisuus. Todennäköisesti osa seuraa etsivistä asuu maaseudulla, joten kohtaamisen mahdollistumisesta on huolehdittava: ”Mies etsii naisseuraa. Auto olisi hyvä olla.” tai ”Etsin vapaata, raitista, autoilevaa miestä.” Naisilmoittaja puolestaan kertoo olevansa ”autoileva”.

Kaiken kaikkiaan vanhan ja uuden aineiston ilmoituksista on löydettävissä hyvin samantapaisia vaihtoehtoja. Uudessa materiaalisissa käytetyt muotoilut osoittavat oivasti, miten vakiintuneita strategiset valinnat ovat. Osittain siihen vaikuttanee se, että vuoden 2022 ilmoittajat eivät edusta aivan nuorimpia ikäluokkia. On ajateltavissa, että etenkin lehtiin kirjoitettavien aiemmin suosimat sanat ovat tuttuja asianomaisille. Luotetaanko siis koeteltuihin keinoihin: mikä on miellyttänyt varhemmin, puhuttelee ehkä vielä nytkin?

Suuren muutoksen olettaminen ei ehkä edes ole perusteltua? Toimivan suhteen onnistumisedellytysten voinee toki olettaa säilyneen entisellään. Mikäli unelmana on pysyvähkö suhde, tavoitelluksi toiseksi ei kannata luonnostella tupakoivaa juoppoa tai varattua ja epäluotettavaa ilkimystä?

Pirkko Muikku-Werner

Kielenkäytön tutkija
Itä-Suomen yliopisto